

KABINET HAVEL - Úsvit v Čechách

cyklus diskusí s kritickou reflexí současné české společnosti

listopad 2008 - listopad 2009

www.usvitvcechach.cz

ČESKÉ HODNOTY - o toleranci, víře, hodnotách a duchovním rozměru českého člověka

17. prosince 2008 21:00 hod. Divadlo Husa na provázku

hosté: Otakar Motejl, Jiří Stránský, Rut Kolínská

moderátorka: Renata Kalenská

V každém z nás jsou bolševické manýry. Jen to neumíme přiznat

Tereza Adámková - studentka JAMU - Rozhlasová a televizní dramaturgie a scénáristika

V samém závěru druhého dílu cyklu debat Úsvit v Čechách, tentokrát na téma České hodnoty, připomněla moderátorka Renata Kalenská povzdech Václava Havla nad faktem neustále posilujícího vlivu KSČM. Zazněl z úst bývalého prezidenta o měsíc dříve na témže místě u příležitosti zahájení celého seriálu debat: „*Spíš se mě někdy na chvíličku zmocňuje pocit, zda jsme to všechno nedělali zbytečně.*“

Na tuto větu jeden ze tří hostů, ombudsman Otakar Motejl, bezprostředně zareagoval: „Stálo to za to!“ A tím v podstatě shrnul převážně pozitivně laděná témata celého povídání. Bylo to paradoxní, ale optimistické. Všichni pozvaní, v čele s nejvíce mluvným Jiřím Stránským se shodli, že dnešní společnost disponuje morálním potenciálem, s nímž jsou spokojeni. Především Rut Kolínská, zakladatelka mateřských center v České republice, zdůrazňovala důležitou roli obětavých lidí, kteří se angažují právě v její oblasti.

Ačkoliv se debata nesla v domáckém duchu, což je také cílem těchto večerů, jak řekl ředitel divadla Vladimír Morávek, člověka až zamrazilo, když Jiří Stránský, vězněný za minulého režimu deset let, v první části diskuse parafrázoval citát Ludvíka Vaculíka: „My si jako čeští člověkové neseme zkažené myslí z dob, kdy nám komunisti šlapali na kuří oka.“ Všichni hosté se shodli na tom, že nevyřešená komunistická minulost je dlouhodobým českým kostlivcem ve skříni. A vůbec se přitom nezdá, že by se ten kostlivec chystal v nejbližší době zmizet.

Jiří Stránský dále poznamenal, že nejhorší je, že současný člověk si ono „vrozené poznamenání“ minulým režimem nepřipouští. Osobně se domnívám, že tento názor je sice notoricky omílaný, ovšem už i tento fakt je syndromem toho, že „v každém z nás jsou bolševické manýry a neumíme to přiznat“, jak také řekl Jiří Stránský.

Všechny příchozí posluchače, těsnící se dobrovolně v malém sálku, to na chvíli jistě zaskočilo. Někdo se mohl cítit uražen, jiný se zamyslel, a i následné argumenty všech hostů mu dokázaly, že ona, jakkoli absurdně znějící věta, má pravdivý základ. Kde má své kořeny opovrhlivý vztah ke kultuře, kde se vzal skrytý rasismus tkvící mimo jiné v označování Romů za Cikány, ale především odkud pramení naše lhostejnost a bezohlednost? Jiří Stránský, Otakar Motejl a Rut Kolínská říkají, že právě z naší nevyřešené minulosti, v každém z nás je něco bolševického, ať chceme nebo ne.